

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ І НАРАТИВНИЙ ДИСКУРС МОДЕРНІЗМУ»

З нагоди 150-річних ювілеїв Лесі Українки та Агатангела Кримського в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка 25 лютого ц. р. відбулася міжнародна науково-практична онлайн конференція «Історико-культурний і наративний дискурс модернізму».

В. Агєєва (НУ «Києво-Могилянська академія») у доповіді «Поетеса зламу століть: творчість Лесі Українки у постмодерній інтерпретації» торкнулася питання потрібної маргіналізації письменниці — як авторки-жінки / українки / модерністки. Імперська думка про славетну представницю роду Косачів була однозначною — викреслити з української культури, яку вона «заново під'єднала до європейської мережі». Настав час її повернути, що й було зроблено в масштабі 14-томного зібрання нецензурованих творів Лесі Українки — проекту, в якому взяли участь близько 30 фахівців у відповідній галузі.

А. Скупейко (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України), досліджуючи проблему Лесі Українки і християнства, спростовує крайнощі, у які впадають дослідники: або приписують їй глибоку релігійність, або наполягають на її атеїзмі, несприйнятті та критиці релігії. «Драма Лесі Українки, — зазначив доповідач, — це не драма життя, яка зазвичай зорієнтована на сюжет і подієвість, а філософсько-символічна драма, для якої важливе ставлення до події та її осмислення». Усі ці ознаки вказують на модерністське світовідчуття письменниці. *Ю. Ковалів* (Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка) розповів про творчість Агатангела Кримського та Лесі Українки в контексті парадоксів раннього українського модернізму. Аналізуючи художню природу прози письменниці, доповідач зазначив: «Аналіз душевних перипетій покладено на читача... Леся Українка стала першою в новелах вираження, коли зовнішні події зведені до мінімуму».

Тема доповіді *М. Гримич* (Посольство України в Лівані) стосувалася антропологічного аспекту бейрутського циклу оповідань А. Кримського. Дослідниця зазначила, що вчений «працював у різ-

них академічних дисциплінах». Перебуваючи в Лівані, науковець пильно спостерігав художнім оком за специфікою комунікації багатонаціонального населення міста. Тому «Бейрутські оповідання» сьогодні можна назвати своєрідним «воркшопом», з якого уважний читач зможе взяти масив унікальної достовірної інформації. Доповідь *І. Мchedладзе* (Тбіліський державний університет ім. Іване Джавахішвілі) була присвячена картвелології як дискурсивній конструкції в українській орієнталістиці. У межах цієї широкої теми було схарактеризовано науково-орієнталістські студії А. Кримського, зокрема його зацікавлення давньогрезинською агіографією та історичною літературою («Картліє цховреба» [«Життя Картлі», тобто літописна історія Грузії], «Мокцевай Картлісай» [«Звернення Картлі»]), середньовічним грузинським Ренесансом («Витязь у тигровій шкурі» Ш. Руставелі). Науковець і перекладач *Р. Чілачава* розповів про шлях Лесі Українки до Грузії. «Повітря моєї Батьківщини подарувало Лесі десять років життя», — зазначив доповідач і додав, що ця обставина, на жаль, не сприяла входженню теми грузинської культури у творчість письменниці. Це було зумовлено, на його думку, неякісними російськомовними перекладами із грузинської, з якими доводилося мати справу Лесі Українці.

Завершилося пленарне засідання виступом *О. Романенко* (Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка). У доповіді «Образ Лесі Українки в українській масовій культурі» дослідниця увиразнила дві моделі сприйняття письменниці, які побутують серед неглибоко обізнаних із її творчістю людей. Перша модель — образ витонченої аристократки, що побутує серед зрілої аудиторії; друга — сучасний підхід до постації культурної діячки (від поп-арту до колажування та інших художніх практик, які сприймає переважно молодь).

Далі робота тривала на чотирьох секційних засіданнях: 1. Новий тип художнього мислення в літературі межі XIX — початку XX століть; 2. Леся Українка і Польща; 3. Орієнтальний дискурс української літератури кінця XIX — початку XXI ст.; 4. Проблеми сучасного перекладознавства.

Анна МУКАН, Катерина ДАЦЮК

Отримано 1 березня 2021 р.

м. Київ